

Utlåtande 2014:124 Rotel V (Dnr 303-1318/2014)

**Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall
2015 (fr o m 1 januari 2015)**

Förslag från avfallsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall i enlighet med avfallsnämndens förslag enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2015.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Avfallsnämnden har den 2 oktober 2014 beslutat om taxa för 2015 för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Taxan föreslås gälla från och med den 1 januari 2015. För att täcka stadens kostnader för avfallshantering under år 2015 föreslås taxeuttaget till 503,2 miljoner kronor. Kostnadsökningen jämfört med 2014 års taxa är 14,3 miljoner kronor eller 2,9 procent. Taxeuttaget är i paritet med avfallsavdelningens föreslagna flerårsbudget år 2015 – 2017. Den redovisade taxeökningen hänförs till stor del att ingen intäkt har beräknats komma från inpasseringssystem vid återvinningscentralen, vilket var fallet för år 2014, samt ökade avskrivnings – och räntekostnader.

För en – och tvåfamiljshus föreslås grundavgiften och den rörliga avgiften för hushållsavfall vara oförändrad för samtliga abonnemangsformer. Hämtningsavgiften föreslås öka vid hämtning varje vecka samt vid hämtning varannan vecka för att styra mot glesare hämtningsintervaller. Separat insamling av utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri. För en – och

tvåfamiljshus med installerad matavfallskvarn kopplad till VA-nätet ges möjlighet till att få hämtning av hushållsavfallet var fjärde vecka.

Beredning

Ärendet har initierats av avfallsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns ett flertal osäkerhetsfaktorer i de ekonomiska förutsättningarna som det finns anledning att lyfta fram.

Mina synpunkter

Avfallstaxan är ett kraftfullt styrmedel för att minska uppkomsten av osorterat avfall. Taxan ska utformas så att den än tydligare styr mot minskade avfallsmängder, ökad källsortering och minskad miljöbelastning. I ärendet föreslås hämningsavgiften öka vid hämtning varje vecka samt vid hämtning varannan vecka för att styra mot glesare hämningsintervaller. Separat insamling av utsorterat matavfall föreslås fortsatt vara avgiftsfri. Taxorna kommer behöva revideras framöver för att ytterligare befrämja källsortering.

Bilaga

Taxa för hushållsavfall

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Det är viktigt att Stockholms stad långsiktigt satsar på insamling och behandling av organiskt avfall i syfte att producera biogas. Det är vi överens om mellan blocken. Staden har på Alliansens initiativ, under år 2013 antagit en handlingsplan för insamling av matavfall för biologisk behandling och ska nå det nationella målet om 50 procent år 2018 avseende insamling av matavfall. Att detta mål ska nås understryks i innevarande års budget. Det är också utifrån detta mål som avfallstaxorna för kommande år har beräknats, vilket även framkommer av stadsledningskontorets yttrande i detta ärende.

Den nu föreslagna ökningen av taxeuttaget med 2,9 procent är i paritet med avfallsavdelningens flerårsbudget år 2015–2017. I vänstermajoritetens budgetförslag föreslås att staden ska öka insamlingen till minst 70 procent av stadens matavfall för produktion av biogas senast 2020, vilket inte på något sätt utesluts i den ambition Alliansen initierade 2013. Däremot saknar vänstermajoriteten en handlingsplan för hur detta ska förverkligas och hur ansvar ska tas ekonomiskt. Detta trots att

stadsledningskontoret tydligt pekar på att renhållningsverksamheten väntas göra ett underskott 2014, något som förstärks av att den optiska sorteringsanläggning som behövs för att nå det nuvarande målet befaras öka kostnaderna påtagligt.

Det är därför anmärkningsvärt att föredragande borgarrådets synpunkter överhuvudtaget inte uppmärksammar detta faktum, eller efterfrågar en redovisning av förväntade intäkter. Det verkar tyvärr vara symptomatiskt för vänstermajoriteten att lägga förslag i budget där partierna tydligt varit oense i förhandlingarna sinsemellan och därför inte fullt ut gått igenom vad förslagen innebär ur ett ekonomiskt perspektiv.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

 Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall i enlighet med avfallsnämndens förslag enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2015.

Stockholm den 3 december 2014

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Katarina Luhr

Kerstin Tillkvist

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (M) och (FP) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Per Ankersjö (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (M) och (FP) i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Avfallsnämnden har den 2 oktober 2014 beslutat om taxa för 2015 för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Taxan föreslås gälla från och med den 1 januari 2015.

Avfallsnämndens förslag till taxa för 2015 är avsedd att täcka verksamhetens hela kostnad. Liksom tidigare bygger taxan på att kunden debiteras för beställd behållarvolym eller faktisk hämtad vikt på avfallet. Avfallsnämnden gör bedömningen att en styrning via taxan när det gäller vissa typer av abonnemang är nödvändig för att på lång sikt säkerställa en miljöanpassad och kostnadseffektiv avfallshantering.

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden beslutade den 2 oktober 2014

1. Avfallsnämnden beslutar uppdra åt kommunfullmäktige att anta taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall att gälla från och med 2015-01-01 i enlighet med förslag i bilaga 1 i tjänsteutlåtandet.
2. Avfallsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Avfallsnämndens tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2014 har i huvudsak följande lydelse.

ÄRENDET

Ekonomiska förutsättningar

I flerårsbudget 2015 – 2017 föreslogs kostnaden som ska täckas av taxemedel att uppgå till 503,2 mnkr för år 2015 jämfört med 488,9 mnkr för år 2014, vilket motsvarar en ökning med 2,9 %.

Kontorets inriktning är att taxan för manuell hämtning av hushållsavfall höjs mer än för maskinella hämtningsmetoder. Detta för att tydliggöra att staden strävar mot maskinella insamlingssystem.

Nedan jämförs kostnader och intäkter för taxeförslaget med budget 2014 flerårsbudget 2015 – 2017 för avfallsverksamheten.

Samtliga redovisade kostnader, intäkter samt taxor är exklusive moms.

		Flerår	Flerår	Flerår
	2014	2015	2016	2017
Administration	-20,5	-20,5	-20,9	-21,3
Kommunikation	-5,1	-6,1	-5,7	-5,8
Insamling o Behandling	-356,5	-358,5	-368,7	-425,4
Återvinningscentraler o Farligt avfall	-117,2	-118,6	-120,7	-123,1
Planering o Utveckling	-14,4	-7,1	-6,0	-6,4
	-513,7	-510,8	-522,0	-582,0
Taxor	488,9	503,2	517,1	580,4
Övriga intäkter	29,6	23,0	23,5	23,9
	518,5	526,2	540,6	604,3
Avskrivning	-9,8	-10,7	-13,1	-15,7
Ränta	-2,8	-4,7	-5,5	-6,6
	-12,6	-15,4	-18,6	-22,3
Summa kostnader	-526,3	-526,2	-540,6	-604,3
Summa intäkter	518,5	526,2	540,6	604,3
Netto	-7,8	0,0	0,0	0,0
Taxeökning		2,9%	2,8%	12,2%

I 2014-års taxa hade intäkter om 7 mnkr för ett kvittningssystem för återvinningscentralerna, som ej kom till stånd, inräknats. Ett kvittningssystem beräknas ge ett intäktstillskott om 21 mnkr med helårseffekt från utomkommunala besök. Skulle dessutom ett inpasseringssystem med begränsat antal fria besök (15 st) av kommuninnevånarna ökar dessutom kontrollen av företagsbesöken. Intäkterna från företagsbesöken beräknas då öka med ytterligare 40 mnkr. Dessa åtgärder skulle reducera taxeuttaget på helår med 61 mnkr med dagens volymer. Med befarat förändrat beteende av företagskunder borde taxeuttaget kunna reduceras med 40 mnkr per år, vilket motsvarar en sänkning med ca 8 %.

Förändringarna av driftskostnader år 2015 härrör sig till stor del från:

- nytt avtal för behandling hushållsavfall, minskning med 9 mnkr
- nytt avtal för insamling av hushållsavfall med mobil sopsug, minskning med 1 mnkr

- indexreglering av befintliga avtal, ökning med 3 mnkr
- konsulttjänster, minskning med 5 mnkr
- indexreglering av befintliga avtal, ökning med 3 mnkr
- nytt avtal för behandling av restavfall från återvinningscentraler, ökning med 4 mnkr
- ökad mängd avfall från återvinningscentralerna, ökning med 2 mnkr

Övriga intäkter avser främst intäkter från återvinningscentraler som uppkommer i samband med materialbehandling och försäljning av klippkort till småföretagare.

I nuläget finns ett balanserat resultat som uppgår till 33,6 mnkr.

Utgjämning av taxa

Kontoret fick i uppdrag av stadsledningskontoret att redovisa hur kostnadsökningen vid införande av optisk sortering av matavfall kan fördelas ut under några år. I tabell nedan visas förslag på hur en utjämning under åren 2016 – 2019 kan utformas.

Förslagen bygger på att under 2016 ökas taxan med 20 mnkr i alternativ A respektive 16 mnkr i alternativ B och dessa återförs under 2017 och 2018 i olika proportioner.

Enligt Avfall Sverige visar rättsfall att ett överuttag på upp till 5 % är möjligt att göra för liknande insatser.

Förslagen har ingen effekt på föreslagen taxa 2015.

Utan					
omfördelning	2015	2016	2017	2018	2019
Taxa, mnkr	503,2	517,1	580,4	670,0	683,3
Taxeökning	2,9%	2,8%	12,2%	15,4%	2,0%
Med omförd alt.					
A	2015	2016	2017	2018	2019
Taxa förslag,					
mnkr	503,2	537,1	580,4	650,0	683,3
Taxeökning	2,9%	6,7%	8,1%	12,0%	5,1%
Omfördelning,					
mnkr	0	20	0	-20	0
Med omförd alt.					
B	2015	2016	2017	2018	2019
Taxa förslag,					
mnkr	503,2	533,1	572,4	662,0	683,3
Taxeökning	2,9%	5,9%	7,4%	15,6%	3,2%
Omfördelning,					
mnkr	0	16	-8	-8	0

Vid ett införande av inpasseringssystem vid återvinningscentralerna med halvårseffekt 2015 skulle ett lägre uttag av taxan erhållas för perioden 2015 – 2019.

	2015	2016	2017	2018	2019	Tot 15 - 19
Taxa				670,		
förslag, mnkr	503,2	517,1	580,4	0	683,3	2 954
Taxa med				630,		
inpass, mnkr	483,2	477,1	540,4	0	643,3	2 774
Utjämnad				6,0	6,0	
taxa	2,9 %	4,0 %	5,0 %	%	%	
Utjämnat				582,		
taxeuttag	503,2	523,3	549,3	0	616,6	2 774

En- och tvåfamiljshus

För år 2015 föreslås att både grundavgiften och den rörliga är oförändrad. Vid hämtning en gång per vecka föreslås hämtningsavgiften öka från 14 kr till 16 kronor per tillfälle och vid hämtning varannan vecka öka från 13 kr till 14 kr. Avgiften vid var 4:e veckas hämtning är oförändrad på 12 kr per tillfälle.

För fastigheter med installerad matavfallskvarn kopplad till VA-nätet ges möjlighet till att få hämtning av hushållsavfallet var 4:e vecka.

Taxan föreslås med förändringarna vara

	var 4:e v	varannan v	varje v
Grundavgift, kr/år	750	750	750
Hämtavgift, kr/år	156	364	832
Rörlig avgift, kr/kg	1,2	1,2	1,2
Matavfall	0	0	0

Nedan jämförs 2014 års taxa med ovanstående förslag vid tre avfallsvikter.

Merparten av hämtningarna sker med hämtning varannan och varje vecka med 10 kg per hämtning i båda fallen.

2014	var 4:e v	varannan v	varje v
5 kg	984	1 244	1 790
10 kg	1 062	1 400	2 102
20 kg	1 218	1 712	2 726

2015	var 4:e v	varannan v	varje v
5 kg	984	1 270	1 894
10 kg	1 062	1 426	2 206
20 kg	1 218	1 738	2 830

Ökning vid	var 4:e v	varannan v	varje v
5 kg	0,0 %	2,1 %	5,8 %
10 kg	0,0 %	1,9 %	4,9 %
20 kg	0,0 %	1,5 %	3,8 %

Flerbostadshus och verksamheter

I taxan har maskinell hämtning premierats i förhållande till manuell hämtning samt att hushållsavfall i kärl premieras framför hushållsavfall i säck.

Taxan föreslås öka för flerbostadshus, företag och verksamheter enligt följande:

- Manuell hämtning 2,0 % - 5,0 %
- Maskinell hämtning 0,1 % - 3,0 %
- Abonnemang under avveckling 6 %

För flerfamiljshus föreslås subventionen för insamling av utsorterat matavfall vara oförändrad till 40 % i jämförelse med ordinarie taxa för hushållsavfall.

De fastigheter som deltar i utvecklingsprojekt med optisk sortering föreslås få en kostnad motsvarande den abonnemangsform som fanns då försöket startade.

Trots ökning av taxan är fortfarande avgiften för hushållsavfall i Stockholm låg för en lägenhet jämfört med andra städer.

Kommun Avgift 2014

Stockholm	580 kronor per lägenhet och år
Göteborg	980 - ” -
Malmö	632 - ” -
Danderyd	890 - ” -
Nacka	1 000 - ” -

Övriga taxor

Taxor för grovavfall, slam, el-avfall m.m. har indexerats enligt avfallsindex A12:1MD med 0,9 % eller justerats för att bättre överensstämja med dagens kostnadsnivå.

Övrig förändring i 2015 års taxa är

- Möjlighet för en- och två familjshus med installerad matavfallskvarn att få hämtning av hushållsavfall var 4:e vecka.
- Om inget avfall finns att hämta vid hämtningstillfället, s.k. bomkörning, införs en avgift för verksamheter med matavfallshämtning i kärl och för hämtning av pumpbart matavfall. Avgift föreslås vara 250 kr/tillfälle.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2014 har i huvudsak följande lydelse.

Syftet med taxan är dels att täcka kostnaderna för verksamheten, dels att fungera som ett styrmedel för att uppnå avfallshanteringsens mål som de uttrycks i Avfallsplan 2013-2016. Där anges bland annat behovet av fortsatt styrning via avfallstaxan mot miljöanpassad avfallshantering, som är ett led i att uppnå visionen om att allt avfall ska tas om hand på det mest resurseffektiva sättet.

Förslaget att medge hämtning var 4:e vecka för en- och tvåfamiljshus med installerad matavfallskvarn kopplad till VA-nätet är rimligt då detta är ett alternativ till separat insamling av matavfall som kan bidra till minskade transporter.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det finns ett flertal osäkerhetsfaktorer i de ekonomiska förutsättningarna som det finns anledning att lyfta fram.

Stadsledningskontoret konstaterar att renhållningsverksamheten under sitt sista halvår i trafik- och renhållningsnämndens regi redovisade ett underskott på cirka 9 mnkr. Prognosen för andra halvåret 2014 är ett underskott på 13 mnkr.

I kommunfullmäktiges beslut om att överföra verksamheten till ett bolag inom koncernen Stadshus AB framhålls att det på sikt finns möjligheter till effektiviseringar och rationaliseringar, som bör kunna ge positiva effekter på vatten- och avfallstaxan. I samma beslut anges också att effekterna på kostnaderna i och med införande av komponentavskrivning ska utredas.

Den handlingsplan för ökad matavfallsinsamling som kommunfullmäktige har beslutat om är för sin måluppfyllnad beroende av att en optisk sorteringsanläggning uppförs. Det bedöms komma att leda till en markant ökning av kostnaderna för avfallsverksamheten och därmed ett behov av ökat taxeuttag. Trafik- och renhållningsnämnden fick i samma beslut i uppdrag att utreda hur avfallstaxan ska konstrueras dels med hänsyn till hur förväntade inkomster för biogasutvinningen ska komma avgiftskollektivet tillgodo, dels hur en tidsmässig anpassning till den optiska sorteringsanläggningen skulle ske. Avfallsnämnden presenterar översiktligt en möjlighet att göra förtida taxehöjningar för att undvika en alltför kraftig höjning från ett år till ett annat, vilket får anses ge svar på den ena delen av uppdraget. I ärendet saknas dock en redovisning av förväntade intäkter.

Den så kallade avfallsfonden, det vill säga det ackumulerade överskott från renhållningsverksamheten vid trafik- och renhållningsnämnden, har överförts till det nya avfallsbolaget och utgör där balanserat resultat i balansräkning. Historiskt har

avfallsfonden använts för att balansera effekterna av kostnadsökningar.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att taxans utveckling över tid även framgent anpassas i syfte att uppnå en jämn utveckling över tid.

Stadsledningskontoret anser att avfallsnämndens förslag till taxa för hushållsavfall för 2015 uppfyller sitt syfte och föreslår därför att kommunfullmäktige godkänner förslaget.